

projekt
z dnia 24 lipca 2008 r.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾**

z dnia ..... 2008 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń

Na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 6 lit. a ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń (Dz. U. Nr 248, poz. 1846) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 2 w ust. 1:

a) pkt 16 otrzymuje brzmienie:

„16) współczynnik szkodowości - stosunek odszkodowań i świadczeń, z uwzględnieniem zmiany stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia, do składki zarobionej; przy kalkulacji wskaźnika uwzględnia się koszty likwidacji szkód, koszty windykacji regresów i koszty poniesione w celu uzyskania dotacji, a także regresy, odzyski otrzymane i dotacje;”

b) pkt 23 otrzymuje brzmienie:

„23) koszt odszkodowań i świadczeń ustalany dla roku kalendarzowego zaistnienia szkody na potrzeby wyliczenia oszacowania, o którym mowa w § 35 ust. 1 - odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto powiększone o stan rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia z tytułu szkód zaistniałych do dnia bilansowego; przy ustalaniu kosztu odszkodowań i świadczeń uwzględnia się koszty likwidacji szkód, a nie uwzględnia się regresów i odzysków, kosztów windykacji z nimi związanych oraz dotacji i kosztów poniesionych w celu ich uzyskania;”

c) dodaje się pkt 25 w brzmieniu:

„25) dotacja - dotację celową otrzymaną przez zakład ubezpieczeń na pokrycie części odszkodowań należnych producentom rolnym z tytułu szkód spowodowanych przez suszę w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o

---

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej - instytucje finansowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 216, poz. 1592).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 60, poz. 535, Nr 124, poz. 1152, Nr 139, poz. 1324 i Nr 229, poz. 2276, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 145, poz. 1535, Nr 146, poz. 1546 i Nr 213, poz. 2155, z 2005 r. Nr 10, poz. 66, Nr 184, poz. 1539 i Nr 267, poz. 2252, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 i Nr 208, poz. 1540 oraz z 2008 r. Nr 63, poz. 393.

ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 150, poz. 1249, z 2006 r. Nr 120, poz. 825 i Nr 157, poz. 1119 oraz z 2007 r. Nr 49, poz. 328).”;

2) w § 34 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Wartość rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia, bez uwzględniania oszacowanych regresów, odzysków i dotacji, prezentuje się w pasywach bilansu w ujęciu brutto i na udziale reasekuratorów.”;

3) w § 35:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Ustalając w danej grupie ubezpieczeń ostateczną wartość przyszłych wypłat odszkodowań i świadczeń, zakład ubezpieczeń szacuje wartość przewidywanych, przyszłych zwrotów kosztów zakładu na skutek przejęcia roszczeń wobec osób trzecich (regresy), praw własności do ubezpieczonego majątku (odzyski) oraz dotacji.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Przy szacowaniu wielkości regresów, odzysków i dotacji zakład ubezpieczeń uwzględnia koszty windykacji regresów i odzysków oraz koszty poniesione w celu uzyskania dotacji.”,

c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Przy szacowaniu wartości przyszłych zwrotów kosztów zakładu na skutek przejęcia roszczeń wobec osób trzecich oraz praw własności do ubezpieczonego majątku, w przypadku prowadzenia działalności dłużej niż trzy lata w danej grupie ubezpieczeń, udział sumy otrzymanych i oszacowanych regresów i odzysków w koszcie odszkodowań i świadczeń danego roku zaistnienia szkody nie może przekroczyć średniej arytmetycznej udziału otrzymanych regresów i odzysków w koszcie odszkodowań i świadczeń z trzech kolejnych lat zaistnienia szkody, bezpośrednio poprzedzających rok, dla którego dokonuje się ustaleń.”,

d) ust. 8 i 9 otrzymują brzmienie:

„8. Wartość otrzymanych regresów, odzysków i dotacji pomniejsza wartość odszkodowań i świadczeń wypłaconych.

9. Wartość oszacowanych regresów, odzysków i dotacji prezentuje się w pasywach bilansu ze znakiem minus.”;

4) § 47 otrzymuje brzmienie:

„§ 47. Jeżeli przy ustalaniu wysokości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych otrzymuje się w trakcie obliczania rezerw wartości ujemne, to do dalszych obliczeń przyjmuje się wartość równą zero, z wyłączeniem wyniku uwzględnienia wartości oszacowanych regresów, odzysków i dotacji w rezerwie na niewypłacone odszkodowania i świadczenia.”;

5) w załączniku nr 2 do rozporządzenia:

a) pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8. W pozycji IV.1 technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych lub w pozycji V.1 technicznego rachunku ubezpieczeń na życie "odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym" ujmuje się wszelkie wypłaty i obciążenia (rozliczenia w kompensacie z należnościami) dokonywane w okresie sprawozdawczym z tytułu odszkodowań i świadczeń za szkody i wypadki powstałe w okresie sprawozdawczym i w okresach ubiegłych (w tym również świadczenia rentowe i wykupy w ubezpieczeniach na życie), łącznie z wszelkimi bezpośrednimi i pośrednimi, zewnętrznymi i wewnętrznymi kosztami likwidacji szkód i windykacji regresów oraz kosztami poniesionymi w celu uzyskania dotacji, pomniejszone o otrzymane zwroty, regresy, wszelkie odzyski (w tym również odzyski ze sprzedaży pozostałości po szkodach) i dotacje. Koszty likwidacji szkód i windykacji regresów obejmują również koszty postępowania spornego. Pozycja obejmuje również odszkodowania i świadczenia z tytułu koasekuracji, w części przypadającej na udział zakładu ubezpieczeń, oraz rozliczone przez cedentów odszkodowania i świadczenia przypadające na zakład ubezpieczeń z tytułu reasekuracji czynnej.”,

b) pkt 9a otrzymuje brzmienie:

„9a. W pozycji IV.2 technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych oraz w pozycji V.2 technicznego rachunku ubezpieczeń na życie "zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym" ujmuje się zmianę stanu rezerw z pozycji C.III pasywów bilansu skorygowaną o zmianę stanu oszacowanych regresów, odzysków i dotacji z pozycji E pasywów bilansu.”;

6) w załączniku nr 3 do rozporządzenia akapit trzeci otrzymuje brzmienie:

„W pozycji A.I.1.2 "wpływy z tytułu regresów, odzysków i zwrotów odszkodowań brutto" wykazuje się wartość wpływów z tytułu regresów, odzysków, zwrotów odszkodowań brutto i dotacji bez pomniejszenia o koszty dochodzenia regresów, odzysków, zwrotów odszkodowań oraz koszty poniesione w celu uzyskania dotacji.”;

7) w załączniku nr 4 do rozporządzenia w ust. II:

a) w pkt 7 lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) informacje o zmianach wartości kaucji dla głównych oddziałów, z uwzględnieniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeń i zmniejszeń w okresie sprawozdawczym oraz stanu na koniec roku obrotowego,”

b) w pkt 9 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) wartość rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia w podziale na klasy rachunkowe, w tym odrębnie wartość rezerw z tytułu szkód zaistniałych w okresie sprawozdawczym, wartość oszacowanych regresów, odzysków i dotacji uwzględnionych w rezerwie i w rachunku wyników,”;

c) pkt 12 otrzymuje brzmienie:

„12) w odniesieniu do ubezpieczeń majątkowych i osobowych składki brutto przypisane, składki brutto zarobione w okresie sprawozdawczym, odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto (w tym oddzielnie koszty likwidacji szkód oraz regresy, odzyski i dotacje), salda rozliczeń z tytułu

reasekuracji oraz koszty akwizycji i koszty administracyjne w podziale na ubezpieczenia bezpośrednie i pośrednie według klas rachunkowych,”.

§ 2. Rozporządzenie ma zastosowanie do sprawozdań sporządzanych za okres sprawozdawczy od 1 lipca 2008 r.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

MINISTER FINANSÓW

Uzasadnienie

Przepisy ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o zmianie ustawy o dopłatach do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 49 poz. 328), wprowadziły możliwość otrzymywania przez zakłady ubezpieczeń, od 1 lipca 2008 r., dotacji celowej przeznaczonej na pokrycie części odszkodowań należnych producentom rolnym z tytułu szkód spowodowanych przez suszę. Możliwość otrzymywania przez zakłady ubezpieczeń ww. dotacji stwarza konieczność nowelizacji niektórych przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń.

Proponowane zmiany mają na celu umożliwienie zakładom ubezpieczeń ujmowania otrzymanych dotacji oraz szacunków dotacji w technicznym rachunku ubezpieczeń, bilansie oraz rachunku przepływów pieniężnych.

W projekcie rozporządzenia proponuje się wprowadzenie definicji dotacji tożsamej z pojęciem dotacji, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich dodaną ustawą z dnia 7 marca 2007 r. o zmianie ustawy o dopłatach do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich oraz niektórych innych ustaw. Przez dotację należy więc rozumieć dotację celową, otrzymaną przez zakład ubezpieczeń na pokrycie części odszkodowań należnych producentom rolnym z tytułu szkód spowodowanych przez suszę w rozumieniu ww. ustawy.

Obecne brzmienie § 35 ust. 1 rozporządzenia dopuszcza tworzenie szacunku wysokości przewidywanych, przyszłych zwrotów kosztów zakładu jedynie na skutek przejęcia roszczeń wobec osób trzecich (regresy) oraz praw własności do ubezpieczonego majątku (odzyski). Proponowana zmiana brzmienia § 35 ust. 1 umożliwi zakładom ubezpieczeń uwzględnianie w rezerwie na niewypłacone odszkodowania i świadczenia również dotacji, które będą służyć pokryciu odszkodowań wypłaconych z tytułu szkód spowodowanych przez suszę. Przy ustalaniu kosztu odszkodowań i świadczeń uwzględnia się koszty likwidacji szkód, a nie uwzględnia się regresów i odzysków, kosztów windykacji z nimi związanych oraz dotacji i kosztów poniesionych w celu ich uzyskania.

Obecne brzmienie § 35 ust. 8 rozporządzenia zobowiązuje zakłady ubezpieczeń do pomniejszania kwot wypłaconych odszkodowań i świadczeń wyłącznie o zwroty, regresy i wszelkie odzyski. Proponowana zmiana brzmienia ww. przepisu rozporządzenia spowoduje, że zakłady ubezpieczeń będą pomniejszać kwoty wypłaconych odszkodowań i świadczeń o wartość otrzymanych regresów, odzysków i dotacji.

Zgodnie z proponowaną zmianą § 34 ust. 6 rozporządzenia wartość rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia, bez uwzględnienia oszacowanych regresów, odzysków i dotacji, prezentuje się w pasywach bilansu w ujęciu brutto i na udziale reasekuratorów. Jeżeli przy ustalaniu wysokości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych otrzymuje się w trakcie obliczania rezerw wartości ujemne, to do dalszych obliczeń przyjmuje się wartość równą zero, z wyłączeniem wyniku uwzględnienia wartości oszacowanych regresów, odzysków i dotacji w rezerwie na niewypłacone odszkodowania i świadczenia (§ 47 rozporządzenia). Wartość oszacowanych regresów, odzysków i dotacji będzie prezentowana w pasywach bilansu ze znakiem minus.

W związku z powyższymi zmianami zmianie ulegnie również definicja współczynnika szkodowości. Współczynnik szkodowości będzie definiowany jako stosunek odszkodowań i świadczeń, z uwzględnieniem zmiany stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia, do składki zarobionej; przy kalkulacji wskaźnika uwzględnia się koszty likwidacji szkód, koszty windykacji regresów i koszty poniesione w celu uzyskania dotacji oraz regresy, odzyski otrzymane i dotacje.

Ujmowanie dotacji przez zakłady ubezpieczeń w technicznym rachunku ubezpieczeń spowoduje zmiany w treści pkt 8 oraz pkt 9a załącznika nr 2 do rozporządzenia.

W pozycji IV.1 technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych lub w pozycji V.1 technicznego rachunku ubezpieczeń na życie „odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym” zakłady ubezpieczeń będą ujmowały wszelkie wypłaty i obciążenia (rozliczenia w kompensacie z należnościami) dokonywane w okresie sprawozdawczym z tytułu odszkodowań i świadczeń za szkody i wypadki powstałe w okresie sprawozdawczym i w okresach ubiegłych (w tym również świadczenia rentowe i wykupy w ubezpieczeniach na życie), łącznie z wszelkimi bezpośrednimi i pośrednimi, zewnętrznymi i wewnętrznymi kosztami likwidacji szkód i windykacji regresów oraz kosztami poniesionymi w celu uzyskania dotacji, pomniejszone o otrzymane zwroty, regresy, wszelkie odzyski (w tym również odzyski ze sprzedaży pozostałości po szkodach) i dotacje.

W pozycji IV.2 technicznego rachunku ubezpieczeń majątkowych i osobowych oraz w pozycji V.2 technicznego rachunku ubezpieczeń na życie „zmiana stanu rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym” zakłady ubezpieczeń będą ujmowały zmianę stanu rezerw z pozycji C.III pasywów bilansu skorygowaną o zmianę stanu oszacowanych regresów, odzysków i dotacji z pozycji E pasywów bilansu.

Zakłady ubezpieczeń będą ujmować dotacje także w rachunku przepływów pieniężnych. W załączniku nr 3 do rozporządzenia w akapicie trzecim w pozycji A.I.1.2 rachunku przepływów pieniężnych „wpływy z tytułu regresów, odzysków i zwrotów odszkodowań brutto” zakłady ubezpieczeń będą wykazywać wartość wpływów z tytułu regresów, odzysków, zwrotów odszkodowań brutto i dotacji bez pomniejszenia o koszty dochodzenia regresów, odzysków i zwrotów odszkodowań oraz koszty poniesione w celu uzyskania dotacji.

Uwzględnianie przez zakłady ubezpieczeń dotacji w technicznym rachunku ubezpieczeń, bilansie oraz w rachunku przepływów pieniężnych przyczyni się do wypełnienia przez zakłady ubezpieczeń obowiązków wynikających z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.) w zakresie stosowania zasad rachunkowości oddających w sposób rzetelny i jasny ich sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy.

W celu zapewnienia spójności sprawozdania finansowego z informacją dodatkową do sprawozdania finansowego zmianie ulegnie treść ust. II pkt 9 lit. b oraz ust. II pkt 12 załącznika nr 4 do rozporządzenia. W dodatkowych informacjach i objaśnieniach w odniesieniu do rezerw techniczno- ubezpieczeniowych zakłady ubezpieczeń będą wykazywać wartość rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia w podziale na klasy rachunkowe, w tym odrębnie wartość rezerw z tytułu szkód zaistniałych w okresie sprawozdawczym, wartość oszacowanych regresów, odzysków i dotacji uwzględnionych w rezerwie i w rachunku wyników. Zakłady ubezpieczeń wykonujące działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczeń majątkowych i osobowych będą wykazywać składki brutto przypisane, składki brutto zarobione w okresie sprawozdawczym, odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto (w tym oddzielnie koszty likwidacji szkód oraz regresy, odzyski i dotacje), salda rozliczeń z tytułu reasekuracji oraz koszty akwizycji i koszty administracyjne w podziale na ubezpieczenia bezpośrednie i pośrednie według klas rachunkowych.

Proponowane zmiany w rozporządzeniu odnoszą się również do ust. II pkt 7 lit. c załącznika nr 4 do rozporządzenia. Zgodnie z proponowanym brzmieniem tego przepisu zakłady ubezpieczeń prowadzące działalność ubezpieczeniową w formie głównego oddziału

będą zobowiązane przedstawiać w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego informacje o zmianach wartości kaucji, z uwzględnieniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeń i zmniejszeń w okresie sprawozdawczym oraz stanu na koniec roku obrotowego (w dotychczasowym brzmieniu była mowa o dotacji). Powyższa zmiana wiąże się ze zdefiniowaniem „dotacji” jako dotacji celowej przeznaczonej na pokrycie części odszkodowań należnych producentom rolnym z tytułu szkód spowodowanych przez suszę. Zmiana zapewni także zgodność terminologii używanej w rozporządzeniu z terminologią używaną w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej, w zakresie złożenia kaucji przez główne oddziały zagranicznych zakładów ubezpieczeń.

Ponadto, proponowana zmiana treści § 35 ust. 5 rozporządzenia ma na celu jego doprecyzowanie i wyeliminowanie istniejących na gruncie obecnej regulacji wątpliwości odnośnie zasad szacowania regresów i odzysków przez zakłady ubezpieczeń.

W związku z tym, że przedmiotowe rozporządzenie ma na celu uwzględnienie w rachunkowości i sprawozdawczości zakładów ubezpieczeń dotacji celowej przeznaczonej na pokrycie części odszkodowań należnych producentom rolnym z tytułu szkód spowodowanych przez suszę wprowadzonej od 1 lipca 2008 r., ważny interes państwa wymaga, aby przepisy niniejszego rozporządzenia weszły w życie z dniem ogłoszenia i miały zastosowanie do sprawozdań sporządzanych za okres sprawozdawczy od 1 lipca 2008 r. Przy czym zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie.

Projekt rozporządzenia reguluje kwestie pozostające w gestii państw członkowskich Unii Europejskiej i nie podlegające harmonizacji.

Na podstawie art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414), projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Finansów z chwilą przekazania go do uzgodnień z członkami Rady Ministrów.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1) Podmioty, na które oddziałuje projekt:

projekt rozporządzenia będzie oddziaływał na zakłady ubezpieczeń, które będą otrzymywały dotacje celową z budżetu państwa przeznaczoną na pokrycie części odszkodowań należnych producentom rolnym z tytułu szkód spowodowanych przez suszę;

2) wyniki przeprowadzonych konsultacji:

projekt rozporządzenia zostanie uzgodniony z Komisją Nadzoru Finansowego, Polską Izbą Ubezpieczeń, Rzecznikiem Ubezpieczonych, Ubezpieczeniowym Funduszem Gwarancyjnym, Stowarzyszeniem Polskich Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, Polskim Stowarzyszeniem Aktuariuszy, Krajową Radą Biegłych Rewidentów, Stowarzyszeniem Księgowych w Polsce, Izbą Zarządzających Funduszami i Aktywami, Izbą Gospodarczą Ubezpieczeń i Obsługi Ryzyka, Ogólnopolskim Stowarzyszeniem Pośredników Ubezpieczeniowych i Finansowych, Polską Izbą Pośredników Ubezpieczeniowych i Finansowych;

3) przedstawienie wyników analizy wpływu aktu normatywnego w szczególności na:

a) sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego:

wejście w życie rozporządzenia nie ma wpływu na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego,

b) rynek pracy:

wejście w życie rozporządzenia nie ma wpływu na rynek pracy,

c) konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw:

wejście w życie rozporządzenia nie ma wpływu na konkurencyjność gospodarki, przedsiębiorczość i funkcjonowanie przedsiębiorstw,

d) sytuację i rozwój regionalny:

wejście w życie rozporządzenia nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny;

4) źródła finansowania, obciążenie budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego:

projekt rozporządzenia nie wymaga dodatkowych środków finansowych, ani nie skutkuje obciążeniem budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego.